

Index Librorvm Prohibitorvm Alexandri VII

Alexander

Romae, 1667

Regvlæ Indicis Sacro-Sanctæ Synodi Tridentinae Ivssv Editæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81440](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81440)

REGVLÆ INDICIS SACRO-SANCTÆ SYNODI TRIDEN- TINAE IVSSV EDITAE.

REGVLÆ I.

LIBRI omnes, quos ante annum, M. D. XV. aut Summi Pontifices, aut Concilia œcumenica dampnarunt, & in hoc Indice non sunt, eodem modo damnati esse censeantur, sicut olim damnati fuerunt.

REGVLÆ II.

Hæresiarcharum libri tam eorum, qui post prædictum annum, hæreses inuenerunt, vel suscitauerunt, quàm qui hæreticorum Capita, aut Duces sunt, vel fuerunt, quales sunt, Lutherus, Zwinglius, Calvinus, Balthasar Pacinotanus, Schvvenfeldius, & his similes; cuiuscumque nominis, tituli, aut argumenti existant, omnino prohibentur.

Aliorum autem hæreticorum libri, qui de religione quidem ex professo tractant omnino dampnantur.

Qui verò de Religione non tractant, à Theologis Catholicis iussu Episcoporum, & Inquisitorum examinati, & approbati permittuntur.

Libri etiam catholicè conscripti, tam ab illis, qui postea in hæresim lapsi sunt, quàm ab illis, qui post lapsum ad Ecclesiæ gremium redire, approbati à facultate Theologica alicuius Vniuersitatis Catholicæ, vel ab Inquisitione generali, permitti poterunt.

REGVLÆ III.

Versiones Scripturarum etiam Ecclesiasticarum, quæ hæcenus editæ sunt à damnatis auctoribus, modò nihil contra sanam doctrinam contineant permittuntur.

Librorum autem Veteris Testamenti versiones, viris tantum doctis, & piis, iudicio Episcopi concedi poterunt: modò huiusmodi versionibus tanquam elucidationibus vulgatæ editionis, ad intelligendam Sacram Scripturam, non autem tanquam sacro textu, vtantur.

Versiones verò Noui Testamenti, ab auctoribus primæ classis huius Indicis factæ, nemini concedantur, quia vtilitatis parum, periculi verò plurimum lectoribus ex earum lectione manere solet.

Si quæ verò annotationes cum huiusmodi, quæ permittuntur versionibus, vel cum vulgata editione circumferuntur, expunctis locis suspectis à facultate Theologica alicuius Vniuersitatis Catholicæ, aut Inquisitione Generali, permitti eisdem poterunt, quibus & versiones.

Quibus conditionibus totum volumen Bibliorum, quod vulgo Biblia Vatabli dicitur, aut partes eius, concedi viris piis, & doctis poterunt.

Ex Bibliis verò Isidori Clarii Brixiani prologus,

& prolegomena præcitantur: eim verò textum, nemo textum vulgatæ editionis efficiat.

REGVLÆ IV.

CVM experimento manifestum sit, & Sacra Biblia vulgari lingua passim sine discrimine permittantur, plus inde ob hominum temeritatem, detrimenti, quàm vtilitatis oriri, hac in parte iudicio Episcopi, aut Inquisitoris stetur, vt cum consilio Parochi, vel Confessarii, Bibliorum à Catholicis auctoribus versorum, lectionem vulgari lingua eis concedere possint, quos intellexerint, ex huiusmodi lectione non dampnum, sed fidei, atque pietatis augmentum capere posse: quam facultatem in scriptis habeant.

Qui autem absque tali facultate ea legere, seu habere, præsumpserit; nisi prius Bibliis Ordinatio redditis, peccatorum absolutionem petere non possit.

Bibliopolarum verò, qui prædictam facultatem non habent, Biblia idiomaticè vulgari conscripta vendiderint, vel alio quouis modo concesserint, librorum pretium, in vltus pios ab Episcopo conuertendum, amittant: aliique pœnis pro delicti qualitate eiusdem Episcopi arbitrio subiacent.

Regulares verò, non nisi facultate à Prelatis suis habita, ea legere, aut emere possint.

REGVLÆ V.

Libri illi, qui hæreticorum auctorum opera interdum prodeunt in quibus nulla, aut paucæ de suo apponunt, sed aliorum dicta colligunt, cuiusmodi sunt Lexica, Concordantæ, Apophthegmata, Similitudines, Indices, & huiusmodi, si quæ habeant admixta, quæ expurgatione indigeant; illis, Episcopi, & Inquisitores, vni cum Theologorum Catholicorum consilio fabricatis, emendatis, permittantur.

REGVLÆ VI.

Libri vulgari idiomaticè de controuersis inter Catholicos, & hæreticos nostri temporis, differentes, non passim permittantur, sed ibidem de iis seruetur, quod de Bibliis vulgari lingua scriptis statutum est.

Qui verò de ratione bene viuendi, contemplantium, confitendi, ac similibus argumentis vulgari sermone conscripti sunt, si sanam doctrinam contineant, non est cur prohibeantur, sicut nec sermones populares, vulgari lingua habiti.

Quod si hæcenus, in aliquo Regno, vel Provincia, aliqui libri sunt prohibiti, quod nonnulla contineant, quæ sine delectu ab omnibus legi non expediat; si eorum auctores catholici sunt, potestquam emendati fuerint, permitti ab Episcopo, & Inquisitore poterunt.

REGVLÆ

INDICE
Librorum
PROHIBITO
E. V.
= 4.

REGVLA VII.

Libri, qui res lasciuas seu obscenas, ex professo tractant, narrant, aut docent, cum non solum fidei, sed & morum, qui huiusmodi librorum lectione facile corrumpi solent, ratio habenda sit, omnino prohibentur: & qui eos habuerint, seuere ab Episcopis puniantur.

Antiqui verò, ab Ethnicis conscripti, propter sermonis elegantiam, & proprietatem permittuntur: nulla tamen ratione pueris perlegendi erunt.

REGVLA VIII.

Libri, quorum principale argumentum bonum est, in quibus tamen obiter aliqua infera sunt, quæ ad hæresim, seu impietatem, diuinationem, seu superstitionem spectant, à Catholicis Theologis Inquisitionis generalis auctoritate expurgati, concedi possunt.

Idem iudicium sit de prologis, summatiis, seu annotationibus, quæ à damnatis auctoribus, libris non damnatis appositæ sunt: Sed posthac non nisi emendati excendantur.

REGVLA IX.

Libri, omnes, & scripta Geomantia, Hydromantia, Aeromantia, Pyromantia, Onomantia, Chiromantia, Necromantia, siue in quibus continentur sortilegia, veneficia, auguria, auspicia, incantationes artis magicæ, prorsus reiciuntur.

Episcopi verò diligenter prouideant, ne Astrologia iudiciaria libri, tractatus, indices legantur, vel habeantur, qui de futuris contingentibus, successibus, fortuitisue casibus, aut iis actionibus, quæ ab humana voluntate pendent, certò aliquid euenturum affirmare audent.

Permittuntur autem iudicia, & naturales observationes, quæ navigationis, agriculturæ, siue medicæ artis iuuant gratia, conscripta sunt.

REGVLA X.

In librorum, aliarumque scripturarum impressione seruetur, quod in Concilio Lateranensi sub Leone Decimo sess. 10. statutum est.

Quare si in Alma Vrbe Roma, liber aliquis sit imprimendus, per Vicarium Summi Pontificis, & Sacri Palatii Magistrum, vel personam à Sanctissimo Domino Nostro deputandam, prius examinetur.

In aliis verò locis ad Episcopum, vel alium habentem scientiam libri, vel scripturæ imprimendæ, ab eodem Episcopo deputandum, ac Inquisitorem hæreticæ prauitatis, eius Ciuitatis, vel Diocesis, in qua impressio fiet, eius approbatio, & examen pertineat; & per eorum manum, propria subscriptione gratis, & sine dilatione imponendam, sub pœnis, & censuris in eodem decreto contentis, approbetur: hac lege, & conditione addita, vt exemplum libri imprimendi authenticum, & manu auctoris subscriptum apud Examinatorem remaneat.

Eos verò, qui libellos manuscriptos vulgant, nisi ante examinati, probatique fuerint, iisdem pœnis subiici debere iudicant Patres deputati, quibus impressores: Et qui eos habuerint, & le-

gerint, nisi auctores prodierint pro auctoribus habeantur.

Ipsa verò huiusmodi librorum probatio in scriptis detur, & in fronte libri, vel scripti, vel impressi authenticè appareat; probatiq; & examen, ac cætera gratis fiant.

Præterea in singulis Ciuitatibus, ac Diocesis, domus, vel loci, ubi ars impressoria exercetur, & bibliothecæ librorum venalium, sæpius visitentur à personis ad id deputandis ab Episcopo, siue eius Vicario, atque etiam ab Inquisitore hæreticæ prauitatis, vt nihil eorum, quæ prohibentur, aut imprimatur, aut vendatur, aut habeatur.

Omnes verò Librarii, & quicumque librorum venditores, habeant in suis bibliothecis Indicem librorum venalium, quos habent, cum subscriptione dictarum personarum: nec alios libros habeant, aut vendant, aut quacumque ratione tradant, sine licentia eorundem deputatorum, sub pœna amissionis librorum, & aliis arbitrio Episcoporum, vel Inquisitorum imponendis. Emptores verò, Lectores, vel Impressores eorundem arbitrio puniantur.

Quod si aliqui libros quoscumque in aliquam Ciuitatem introducant, teneantur iisdem personis deputandis enunciare: vel si locus publicus mercibus eiusmodi constitutus sit, ministri publici eius loci, prædictis personis significent, libros esse adductos.

Nemo verò audeat, librum, quem ipse, vel alius in Ciuitatem introduxit, alicui legendum tradere, vel aliqua ratione alienare, aut commodare, nisi ostenso prius libro, & habita licentia à personis deputandis, aut nisi notoriè constet, librum iam esse omnibus permissum.

Idem quoque seruetur ab hæredibus, & executoribus vltimarum voluntatum, vt libros à defuncto relictos, siue eorum indicem, illis personis deputandis, offerant: & ab iis licentiam obrineant, priusquam eis vtantur, aut in alias personas, quacumque ratione eos transferant.

In his autem omnibus, & singulis, pœna statuitur, vel amissionis librorum, vel alia, arbitrio eorundem Episcoporum, vel Inquisitorum, pro qualitate contumaciæ, vel delicti.

Circa verò libros, quos Patres deputati, aut examinarunt, aut expurgarunt, aut expurgandos tradiderunt, aut certis conditionibus, vt rursus exciderentur, concesserunt, quicquid illos statuisse constiterit, tam bibliopolæ, quam cæteri obseruent.

Liberum tamen sit Episcopis, aut Inquisitoribus generalibus, secundum facultatem, quam habent, eos etiam libros, qui his Regulis permitti videntur prohibere, si hoc in suis Regnis, aut Provinciis, vel Diocel. expedire iudicauerint.

Cæterum nomina eorum librorum, qui à Patribus deputatis purgati sunt, tum eorum, quibus illi hanc prouinciam dederunt, eorundem deputatorum Secretarius, Notario sacre vniuersalis Inquisitionis Romanæ descripta, Sanctissimi Domini nostri iussu tradat.

Ad extremum verò omnibus fidelibus præcipitur, ne quis audeat contra harum Regularum præscriptum, aut huius Indicis prohibitionem, libros aliquos legere, aut habere.

† à Quod

Quod si quis libros hæreticorum, vel cuiusvis auctoris scripta, ob hæresim, vel ob falsi dogmatis suspicionem damnata, atque prohibita legerit, siue habuerit, statim in excommunicationis sententiam incurrat.

Qui verò libros, alio nomine interdictos legerit, aut habuerit, præter peccati mortalis reatum, quo afficitur, iudicio Episcoporum severe puniatur.

OBSERVATIONES

Ad Regulam quartam, & nonam,
CLEMENTIS PAPÆ VIII.
iussu factæ.

Circa quartam Regulam.

A Nimaduvertendum est circa supradictam quartam regulam Indicis felic. rec. Pii Papæ IV. nullam per hanc impressionem, & editionem de nouo tribui facultatem Episcopis, vel Inquisitoribus, aut Regularium Superioribus, concedendi licentiam emendi, legendi, aut retinendi Biblia vulgari lingua edita, cum hætenus mandato, & visu Sanctæ Romanæ, & vniuersalis Inquisitionis sublata eis fuerit facultas concedendi huiusmodi licentias legendi, vel retinendi Biblia vulgaria, aut alias Sacræ Scripturæ, tam Noui, quam Veteris Testamenti partes, quauis vulgari lingua edita: ac insuper summaria, & compendia etiam historica eorundem Bibliorum, seu librorum Sacræ Scripturæ quocumque vulgari idiomate conscripta: quod quidem inuoluntate seruandum est.

Circa nonam regulam.

Circa Regulam ix. eiusdem Indicis ab Episcopis, & Inquisitoribus Christi fideles sedulo admonendi sunt, quod in legentes, aut retinentes contra regulam hanc, libros huiusmodi Astrologiæ, diuinationum, & fortilegiorum, rerumque aliarum in eadem Regula expressarum, procedi potest, non modo per ipsos Episcopos, & Ordinarios, sed etiam per Inquisitores locorum ex constitutione fel. rec. Sixti Papæ Quinti contra exercentes Astrologiæ iudiciariæ artem, & alia quæcunque diuinationum genera, librosque de eis legentes, ac tenentes, promulgata; sub Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ M.D.LXXXV. Nonis Ianuarii, Pontificatus sui anno primo.

OBSERVATIONES

Ad Regulam Decimam
ALEXANDRI PAPÆ VII.
iussu additæ.

Observandum est circa regulam decimam, quod degentes in statu Sedi Apostolicæ mediata, vel immediata subiecto non possunt transmitti libros à se compositos alibi imprimendos sine expressa approbatione, & in scriptis Eminentissimi, ac Reverendissimi D. Cardinalis Sanctissimi D. Nostri Vicarii, & Magistri Sacri Pa-

latii, si in Vrbe; si verò extra Urbem exaltati, si ne Ordinarii loci illius, siue ab his Deputatorum facultate, & licentia operi insignenda.

Qui verò super impressionem librorum ordinariam, aut delegatam auctoritatem exercent, dent operam, ne ad examen librorum transmissi, personas affectui auctorum quomodolibet addictas, præsertim verò propinquitate illas, aut alia (quantumvis à longe petita ex sit, veti de sinceri iudicii corruptrice) necessitudine contingentes admittant; super omnia autem ab obiectis sibi in hanc operam per eosdem Auctores Constitutionibus caueant. Sed iis demum vitant, quos doctrina morumque integritate probum etiam suspicionem gratiæ intactos, ac si fieri possent, auctoribus ipsis ignotos, & vnius boni patris, de quoque gloriæ studiosos cognoverint. Quorum ad Auctores Regulares cuiuscunque Ordinis, constituti sint, illud præterea obseruandum, ut eorum scripta, vel opera aliis eiusdem Instituti Regularibus examinanda committantur, sed alterius Ordinis, & Instituti viri pii doctique & à primum studio, atque ab amoris, & odii stimulis prorsus remoti elegantur; per hoc autem motu, quin intra eorundem Regularium Ordinem per Religiosos eiusdem Ordinis Superiorum suorum iussu præfati libri examinari debeant.

De Thalmud, & alijs libris Hebræorum.

Quamvis in tertia classe Indicis prædicti Papi IV. sub litera T. Thalmud Hebræorum, & iulque glossæ, annotationes, interpretationes, & expositiones omnes prohibentur; sed quod si absque nomine Thalmud, & sine impostis & calumniis in Religionem Christianam aliquando prodissent, tolerarentur: quia tamen Sanctissimus Dominus Noster Dominus Clemens Papa VIII. per suam constitutionem contra impia scripta, & libros Hebræorum sub Datum Romæ apud Sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicæ M.D.LXXXIII. pridie Kal. Martii Pontific. sui anno secundo, illos prohibuit, atque damnauit: mens ipsius non est, eos propterea vllatenus etiam sub illis conditionibus permittendi, aut tolerandi; sed specialiter, & expresse statuit, & vult, ut huiusmodi impii Thalmudici, Cabalistici, alique nefarii Hebræorum libri omnino damnati, & prohibiti maneant, & censeantur: atque super eis, & alijs libris huiusmodi prædicta Constitutio perpetua, & inuoluntate obseruetur.

De Libro Magazor.

Ad hæc sciant Episcopi, Ordinarii, & Inquisitores locorum, librum Magazor Hebræorum, qui continet partem officiorum, & ceremoniarum ipsorum, & Synagoga, Lustrantia, Gallia, Germanica, Italica, aut quauis alia vulgari lingua præterquam Hebræa editum, iamdudum speciali decreto rationabiliter prohibitum esse. Idcirco provideant illum nullatenus permitti, aut tolerari debere, nisi Hebræica lingua prædicta.

De Libris Ioannis Bodini.

CVM in Appendice secundæ classis sub littera I. dicatur (Ioannis Bodini Andegauensis Domo-

INDICE
Librorum
PROHIBITO
E. V.
=4.

Regula

Dæmonomania omnino prohibetur, liber verò de Republica, & Methodus ad facilem historiarum cognitionem tamdiu prohibita sint, quousque ab auctore expurgata, cum approbatione Magistri Sacri Palatii prodierint. Id quidem per errorem fortasse librarii factum creditur: nam liber de Republica eiusdem Ioannis Bodini, primum die xv. Mensis Octobris M. D. XCII. deinde liber Dæmonomanie die primo Mensis Septembris M. D. XCIV. ab eodem Sanctissimo Domino nostro Papa simpliciter damnati sunt, ac proinde uterque damnatus, & prohibitus censendus est.

INSTRVCTIO

Eiusdem Clementis VIII. auctoritate Regulis Indicis adiecta.

Eorum, qui libris tum prohibendis, tum expurgandis, tum etiam imprimendis, diligentem, ac fidelem (ut par est) operam sunt daturi.

AD Fidei Catholicæ conseruationem notis est, quinam ex iam editis Libris damnata lectionis sint, cognoscere (quod Indicis, & Regulis confectis per Patres à generali Tridentina Synodo delectos, præcipue sancitum est) nisi illud etiam caueatur, ne vel fidem denudè pullulent libri, vel similes alii emergant, & propagentur, qui incautas fidelium mentes occulto veneno inficientes, iusta ac merita damnatione digni iudicentur.

Ut igitur quicumque posthac, seu veteres, seu novi libri edentur quàm maximè puri, & tam in iis, quæ ad fidem, quàm quæ ad mores pertinent incontaminati existant, quid circa malorum librorum interdictionem, ad eos penitus abolendos, tam ab Episcopis, & Inquisitoribus, quàm à cæteris, quorum ad id in Ecclesia Dei studium valere, & auctoritas potest, (præter ea, quæ Tridentinorum Patrum Regulis supradictis decreta sunt) publica utilitas exigat, capitibus infra positis, diligentius sancitur, iisdemque statuitur, quæ omnino in posterum, tum ab iisdem Episcopis, & Inquisitoribus, aliisque ut præfertur, in malorum librorum interdictione, & abolitione, tum à Correctoribus in librorum, ac cæterorum quorumcumque scriptorum correctione, atque emendatione, tum à Typographis in ipsorum librorum impressione, (pœna pro arbitrio Episcopi, & Inquisitoris aduersus eisdem Typographos constituta) inuiolatè sunt obseruanda.

DE PROHIBITIONE LIBRORVM.

§. i.

CVrent Episcopi, & Inquisitores, ut statim atque hic Index fuerit publicatus, eorum jurisdictioni subiecti ad ipsos descripta sigillatim deferant nomina librorum omnium, & sin-

gulorum, quos apud se in eodem Indice prohibitos, quisque reperiet.

Ad huiusmodi verò libros sic significandos, infra certum tempus ab Episcopo, vel Inquisitore præscribendum, omnes cuiuscumque gradus, & conditionis extiterint, sub graui pœna, eorum arbitratu infligenda, teneantur.

Romæ verò hæc omnia certò à se propositis edictis, præscribendo tempore, præstati curabit Sacri Palatii Magister.

§. ii.

SIqui erunt, qui librum vnum, aut plures ex prohibitis, qui ad præscriptum Regularum petmitti possunt, certa aliqua ex causa potestatem sibi retinendi, aut legendi fieri, aut expurgationem desiderent: concedendæ facultatis extra Urbem, jus erit penes Episcopum, aut Inquisitorem; Romæ penes Magistrum Sacri Palatii.

Qui quidem, gratis eam, & scripto manu sua subsignato tribuent, de triennio in triennium renouandam, ea in primis adhibita consideratione, ut non nisi viris dignis, ac pietate, & doctrina conspicuis, cum delecta, eiusmodi licentiam largiantur: iis autem in primis, quorum studia, utilitati publicæ, & sanctæ Catholicæ Ecclesiæ vni esse, compertum habuerint.

Qui inter legendum, quæcumque reperierint animaduersione digna, notatis capitibus, & foliis, significare Episcopo, vel Inquisitori teneantur.

§. iii.

Ind etiam Catholicæ fidei conseruandæ necessitas, extra Italiam maximè, cum ab Episcopis, & Inquisitoribus, tum à publicis Vniuersitatibus, omni doctrinæ laude florentibus postulat, ut eorum librorum Indicem confici, & publicari curent, qui per eorum Regna, atque Prouincias, hæretica labe infecti, ac bonis moribus contrarii, vagantur, siue illi propria nationis, siue aliena lingua conscripti fuerint.

Utque ab eorum lectione, seu retentione, certis pœnis, ab eisdem Episcopis, & Inquisitoribus propositis, eorumdem Regnorum, ac Prouinciarum homines arceant.

Ad quod exequendum Apostolicæ Sedis Nuntii, & Legati extra Italiam, eisdem Episcopos, Inquisitores, & Vniuersitates, sedulo excitare debebunt.

§. iv.

Idem Apostolici extra Italiam Nuntii, siue Legati, necnon in Italia Episcopi, & Inquisitores, eam curam suscipiant, ut singulis annis Catalogum diligenter collectum librorum in suis partibus impressorum, qui aut prohibiti sint, aut expurgatione indigeant, ad Sanctam Sedem Apostolicam, vel Congregationem Indicis, ab illa deputatam, transmittant.

§. v.

Episcopi, & Inquisitores, seu ab iisdem subdelegati, & deputati, tam in Italia, quàm extra, penes se habeant singularum nationum Indices, ut librorum, qui apud illas damnati, ac prohibiti sunt, cognitionem habentes, facilius prospicere possint, an etiam à suæ jurisdictionis terris, eisdem recognitos, arceant, vel retinere debeant.

§. vi.

IN vniuersum autem de malis, & perniciosis libris id declaratur, atque statuitur, vt qui certa aliqua lingua initio editi, & deinde prohibiti, ac damnati à Sede Apostolica sunt; eisdem quoque in quacunque postea vertantur linguam, censeri ab eadem Sede, vbique gentium, sub eisdem pœnis interdictos, & damnatos.

DE CORRECTIONE LIBRORVM.

§. i.

HAbeant Episcopi, & Inquisitores conjunctim facultatem quoscunque libros iuxta præscriptum hujus Indicis, expurgandi, etiam in locis exemptis, & nullius: vbi verò, nulli sunt Inquisitores, Episcopi soli.

Librorum verò expurgatio, non nisi viris eruditione, & pietate insignibus committatur; iique sint tres, nisi fortè, considerato genere libri, aut eruditione eorum, qui ad id deligentur, plures, vel pauciores judicentur expedire.

Vbi emendatio confecta erit, notatis capitibus, paragraphis, & foliis, manu illius, vel illorum, qui expurgauerint, subscripta, reddatur eisdem Episcopis, & Inquisitoribus, vt præfertur; qui si emendationem approbauerint, tunc liber permittatur.

§. ii.

Qui negotium susceperit corrigendi, atque expurgandi, circumspicere omnia, & attentè notare debet, non solum quæ in cursu operis manifestè se offerunt, sed si quæ in scholiis, in summatibus, in marginibus, in indicibus librorum, in præfationibus, aut epistolis dedicatoriis, tanquam in insidiis delitescunt.

Quæ autem correctione, atque expurgatione indigent, ferè hæc sunt, quæ sequuntur.

Propositiones hæreticæ, erroneæ, hæresim sapientes, scandalosæ, piarum aurium offensivæ, temerariæ, schismaticæ, seditiosæ, & blasphemæ.

Quæ contra Sacramentorum ritus, & ceremonias, contraque receptum vsum, & consuetudinem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ, nouitatem aliquam inducunt.

Profanæ etiam nouitates vocum ab hæreticis excogitatæ, & ad fallendum introductæ.

Verba dubia, & ambigua, quæ legentium animos à recto, catholicoque sensu, ad nefarias opiniones abducere possunt.

Verba Sacræ Scripturæ non fideliter prolata, vel à prauis hæreticorum versionibus deprompta, nisi fortè afferrentur, ad eosdem hæreticos impugnandos, & propriis telis jugulandos, & convincendos.

Expungi etiam oportet verba Scripturæ Sacræ quæcunque ad profanum vsum impie accommodantur: tum quæ ad sensum detorquentur abhorrentem à Catholicorum Patrum, atque Doctorum vniuersi sententia.

Itemque epitheta honorifica, & omnia in laudem hæreticorum dicta deleantur.

Ad hæc reiciuntur omnia, quæ superstitio- nes, sortilegia, ac diuinationes sapiunt.

Item quæcunque fato, aut fallacibus signis, aut

ethnicæ fortunæ, humani arbitrii libertatem libi- cionat, obliterentur.

Ea quoque aboleantur, quæ paganismum re- dolent.

Item quæ famæ proximorum, & præfati Ec- clesiasticorum, & Principum detrahunt, vnde- que moribus, & Christianæ disciplinæ sunt con- traria, expungantur.

Expungendæ sunt etiam propositiones, quæ sunt contra libertatem, immunitatem, & jurisdic- tionem Ecclesiasticam.

Item quæ ex gentiliū placitis, moribus, exem- plis, tyrannicam politiam fouent, & quam talis vocant rationem status ab Evangelica, & Chri- stiana lege abhorrentem inducunt, deleantur.

Explodantur exempla, quæ Ecclesiasticorum religionum ordines, statum, dignitatem, per- sonas lædunt, & violant.

Facetiæ etiam, aut diceria in perniciem, aut prejudicium famæ, & exilimationis aliorum pe- ctata, repudientur.

Denique lasciuia, quæ bonos mores corrum- re possunt, deleantur.

Et si quæ obscenæ imagines, prædictis libris expurgandis impressæ, aut depictæ extant, cum in literis grandisculis, quas initio librorum, vel capitum imprimi moris est, hujus generis omnia penitus obliterentur.

§. iii.

IN libris autem Catholicorum recentiorum, qui post annum Christianæ salutis M. D. XV. con- scripti sunt, si id, quod corrigendum occurrat, paucis demptis, aut additis emendari possit, id Cor- rectores faciendum curent: sin minus, omnino auferatur.

§. iv.

IN libris autem Catholicorum veterum nihil mutare fas sit, nisi vbi aut fraude hæreticorum, aut typographi incuria manifestus error irreple- rit.

Si quid autem majoris momenti, & animad- versionem dignum occurrerit, liceat in nouis edi- tionibus, vel ad margines, vel in scholiis adno- tare: ea in primis adhibita diligentia, an ex do- ctrina, locisque collatis ejusdem auctoris senten- tia difficilior illustrari, ac mens eius planius ex- plicari possit.

§. v.

Postquam codex expurgatorius confectus e- rit, ut mandato Episcopi, & Inquisitoris im- pressus, qui libros expurgandos habebunt, por- runt de eorumdem licentia, iuxta formam in co- dice traditam eos corrigere, ac perpurgar.

DE IMPRESSIONE LIBRORVM.

§. i.

Nillus liber in posterum excudatur, qui non in fronte nomen, cognomen, & pariter præferat auctoris.

Quod si de auctore non constet, aut justam ali- quam ob causam, tacito ejus nomine, Episcopi, & Inquisitori liber edi posse videatur, nomen il- lius omnino describatur, qui librum examinau- rit, atque approbauerit.

INDICE
Librorum
PROHIBITO
E. V.
=4.

In his verò generibus librorum, qui ex variorum scriptorum dictis, aut exemplis, aut vocibus, compilari solent, is qui laborem colligendi, & compilandi susceperit, pro auctore habeatur.

§. ii.

Regulares, præter Episcopi, & Inquisitoris licentiam, (de qua regula decima dictum est) meminerint, teneri se, Sacri Concilii Tridentini decreto, operis in lucem edendi facultatem, à Prælato, cui subjacent obtinere.

Utramque autem concessionem, quæ appareat, ad principium operis imprimi faciant.

§. iii.

Cvrent Episcopi, & Inquisitores pœnis etiam propolitis ne impressoriam artem exercentes, obscenas imagines, turpesque, etiam in grandisculis literis imprimi consuetas, in librorum deinceps impressione apponant.

Ad libros verò, qui de rebus Ecclesiasticis, aut spiritualibus conscripti sunt, ne characteribus grandioribus utantur, in quibus expressè appareat alicuius rei profanæ, nedum turpis obscenæve species.

Qui etiam inuigilabunt summo opere, ut in singulorum impressione librorum, nomen Impressoris, locus impressionis, & annus, quo liber impressus est, in principio eius, atque in fine annotetur.

§. iv.

Qui operis alicuius editionem parat, integrum eius exemplar exhibeat Episcopo, vel Inquisitori: id ubi recognoverint, probauerintque penes se retineant. Quod Romæ quidem in Archivio Magistri Sacri Palatii: extra Urbem verò, in loco idoneo, quem Episcopus, aut Inquisitor elegerit, referetur.

Postquam autem liber impressus erit, non liceat cuiquam venalem in vulgus proponere, aut quoquo modo publicare, antequam is, ad quem hæc cura pertinet, illum cum manuscripto apud se retento, diligenter contulerit, licentiamque ut vendi, publicarique possit, concesserit.

Idque tum demum faciendum, cum explora-

tum habebitur, Typographum fideliter se in suo munere gessisse, neque ab exemplari manuscripto vel minimum discessisse.

§. v.

Cvrent Episcopi, & Inquisitores, quorum munus erit facultatem libros imprimendi concedere; ut eis examinandis, spectatæ pietatis, & doctrinæ viros adhibeant, de quorum fide, & integritate, sibi polliceri queant: nihil eos gratiæ duros, nihil odio, sed omni humano affectu posthabito, Dei duntaxat gloriam spectaturos, & fidelis populi utilitatem.

Talium autem virorum approbatio, una cum licentia Episcopi, & Inquisitoris, ante initium operis imprimatur.

§. vi.

Typographi, & Bibliopolæ coram Episcopo, aut Inquisitore, & Romæ coram Magistro Sacri Palatii, iurejurando spondeant, se manus suam, catholicè, sincerè, ac fideliter executuros, huiusque Indicis Decretis, ac regulis, Episcoporumque & Inquisitorum edictis, quatenus eorum artes attingunt, obtemperaturos; neque ad suæ artis ministerium, quemquam scienter admissuros, qui hæretica labe sit inquinatus.

Quod si inter illos, insignes, ac eruditi nonnulli reperiantur, fidem etiam catholicam, juxta formam à Pio IV. fel. rec. præscriptam, eorundem Superiorum arbitrio, profiteri teneantur.

§. vii.

Liber auctoris damnati, qui ad præscriptum Regularum expurgari permittitur, postquam accuratè recognitus, & purgatus, legitimèque permissus fuerit, si denud sit imprimendus, præferat titulo inscriptum nomen auctoris, cum nota damnationis, ut quamvis quoad aliqua liber recipi, auctor tamen repudiari intelligatur.

In eiusdem quoque libri principio, tum veteris prohibitionis, tum recentis emendationis, ac permissionis mentio fiat: exempli gratia, Bibliotheca à Conrado Gesnero Tigurino, damnato auctore, olim edita, ac prohibita, nunc iussu Superiorum, expurgata, & permilla.